

Väliskaubandus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Digitaliseerimise teekaardi toetamise tingimused ja kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määruse eelnõu kehtestatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 14 alusel.

Määruse eelnõu eesmärk on toetada ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020 prioriteetse suuna „Kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus“ meetme „Ettevõtja arenguplaani toetusmeede ettevõtete arendus- ja eksporditegevustele kaasaaitamiseks ning juhtimisvõimekuse tõstmiseks“ tegevuse „Arenguvajaduste välja selgitamine ja ettevõtete arendustegevused“ eesmärkide elluviimist.

Tegevuseks, milleks toetust saab taotleda, sätestab määruse eelnõu ettevõtjates digitaliseerimise teekaartide koostamise. Meedet rakendab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus*). Toetuse andmise eesmärgiks on digitaliseerimisalase teadlikkuse kasvatamine ning digitaalsetel tehnoloogiatel põhinevate uute ja innovatiivsete ärimudelite kasutusele võtmine.

Toetus on suunatud tegutsevatele ettevõtjatele, kes on äriregistris registreeritud äriühingud või füüsilisest isikust ettevõtjad.

Toetuse eesmärk on kiirendada digiüleminekut Eesti ettevõtetes. Digiüleminek ehk digitaliseerimine on midagi enam kui pelgalt uute ITvahendite ja süsteemide hankimine. See hõlmab uute tehnoloogiate pakutavate võimaluste ärakasutamist äriprotsessi kõigi aspektide ümbermõtestamisel. Avatus digiüleminekule on oluline paljudele Euroopa Liidu ettevõtetele, kui nad soovivad säilitada konkurentsivõime. Uuringutes on hinnatud, et toodete ja teenuste digitaliseerimine suurendab tööstuse tulusid Euroopas enam kui 110 miljardit eurot aastasⁱ. Euroopa Investeerimispanka uuringu kohaselt seostatakse digitaliseerimist paremate äritulemustega nii tööviljakuse, juhtimistavade, innovatsiooni, kasvu kui ka tasuvamate töökohtade mõttesⁱⁱ.

Eesti paikneb Euroopa Komisjoni iga-aastaselt avaldatavas digitaalrajanduse ja -ühiskonna indeksis (DESI), mis annab ülevaate Euroopa Liidu liikmesriikide digitaalvaldkonna edusammudest, 2020. aastal 8. kohal. Digitaalsete avalike teenuste osas on Eesti Euroopa liider. Kuid ühenduvuse ning digitehnoloogiate integreerimise alamindeksites paikneb alles keskmisel tasemel ehk 14.kohal. Eestis on tugev mobiilse lairiba kasutus, kuid vähemalt 100 Mbit/s püsivõrgu lairibaühenduse kasutuselevõtu tase ja 5G võrkude kasutuselevõtu valmisolek on madal. Digitehnoloogiate alamindeks näitab aga olulist mahajäämust ettevõtete sotsiaalmeedia kasutamises ja internetis kaupu või teenuseid müüvate ning piiriülese internetimüügiga tegelevate ettevõtete kriteeriumidesⁱⁱⁱ.

Digitaalrajanduse ja -ühiskonna indeks ja selle riigiprofiilid on peamine töövahend, mida Euroopa Liidu komisjon kasutab liikmesriikide tööstuse digitaliseerimise strateegiate edenemise seireks ja neis lünkade leidmiseks. Neis aruannetes selgitab komisjon välja parimate tulemustega ning alla keskmise jäävate tulemustega liikmesriikide ja/või piirkondade peamised erinevused. Samuti soovitatakse neis aruannetes liikmesriikidele meetmeid, mis on mõeldud digiteerimise hoogustamiseks. Eesti tuleviku osas peetakse oluliseks kõigi sektorite keskendumist ettevõtete digitaliseerimisele.

Eelnõu ja seletuskirja koostas ning keeletoimetuse tegi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna peaspetsialist Anu Kull (tel: 625 6416, e-post: anu.kull@mkm.ee). Juriidilise ekspertiisi tegi õigusosakonna õigusnõunik Hendrick Rang (tel: 6256351, e-post: hendrick.rang@mkm.ee) ja Ettevõtlaste Arendamise Sihtasutuse jurist Anu Jaanson (tel: 627 9711, e-post: anu.jaanson@eas.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb 4 peatükist ja 17 paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

- 1) üldsätted;
- 2) toetuse andmise alused;
- 3) toetuse taotlemine ning taotluse menetlemine;
- 4) aruande esitamine, toetuse maksmine, toetuse saaja ning rakendusüksuse õigused ja kohustused.

1. peatükk Üldsätted

Eelnõu 1. peatükis sätestatakse määruse kohaldamisala, toetuse andmise eesmärk ja oodatav tulemus, selgitatakse termineid ning määratakse meetet rakendavad asutused.

Määruse eelnõu §-s 1 kehtestatakse riigiabi andmisel järgitavad õiguslikud alused, neid sätestavad dokumendid ning näidatakse, millistele tegevusaladele määruse eelnõu ei kohaldu.

Määruse eelnõu alusel antakse vähese tähtsusega abi vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele (EL) nr 1407/2013, 18. detsember 2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (edaspidi *VTA määrus*) mõistes. VTA määrus kehtib kõikides majandussektorites antava abi suhtes, välja arvatud ettevõtjatele, kes tegutsevad kalandus- ja vesiviljelussektoris, ning ettevõtjatele, kes tegelevad põllumajandustoodete esmase tootmise, töötlemise ja turustamisega. VTA määruks on kehtestatud abi ülemmäär (200 000 eurot), millest väiksemate summade puhul ei mõjuta abi liikmesriikidevahelist kaubandust ega moonuta või ähvarda moonutada konkurentsi. Seetõttu ei kohaldata vähese tähtsusega abi suhtes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõiget 1 ega kehti nimetatud lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustus, st ei ole vaja esitada komisjonile riigiabi teatist ega grupierandi teatist. Enne vähese tähtsusega abi andmist peab abi andja kontrollima, kas kavandatav abi ning abi, mille ettevõtja on saanud jooksva eelarveaasta ning kahe eelneva eelarveaasta jooksul, ei ületa vastavat vähese tähtsusega abi ülemmäära. Abi andja peab abi saajat kirjalikult (viitega VTA määrusele) teavitama abi summast ja asjaolust, et tegemist on vähese tähtsusega abiga (nt taotluse rahuldamise otsuses).

Määruse eelnõu alusel antakse riigiabi väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele vastavalt Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnustatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1-78), muudetud Komisjoni määrusega (EL) 2017/1084 (ELT L 156, 20.06.2017, lk 1-18), (edaspidi *üldise grupierandi määrus*) artiklile 18 (VKE-dele nõustamiseks antav abi) ning artiklile 28 (VKE-dele antav innovatsiooniabi) ja sellele kohaldatakse nimetatud määruks ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud.

Määruse eelnõu § 2 sätestab toetuse andmise eesmärgina digitaliseerimise teekaartide koostamise. Oodatavateks tulemusteks on digitaliseerimisalase teadlikkuse kasv ning digitaalsetel tehnoloogiatel põhinevate ärimudelitega ettevõtete arvu suurenemine. Koos ettevõtteväliste ekspertidega ning meeskonnatööna läbiviidava digitaliseerimise teekaardi koostamise käigus vaadatakse üle ärimudel, kõik ettevõtja ja tarneahela põhiprotsessid ning antakse ülevaade kitsaskohtadest ja nende lahendamise viisidest. Lisatud peab olema vähemalt üks lähteülesanne lahendusele, mis põhineb digitaalsetel tehnoloogiatel. Eesti peamine väljakutse on erasektori digitaliseerimine. Toetuse tulemusena peab toetust saanud ettevõtja koos ettevõtteväliste nõustajatega koostama digitaliseerimise teekaardi. Selle raames vaadatakse nii protsesside kui ka tehnoloogiate rakendamise ja ärimudeliga seotud aspekte.

Määruse eelnõu §-s 3 defineeritakse olulisemad kasutatavad terminid. Digitaliseerimine on digitaalsete tehnoloogiate kasutusele võtmine ettevõtjas ja üleminek seda toetavatele innovatiivsetele ärimudelitele. Digitaalsed tehnoloogiad on tehnoloogiad, mis võimaldavad ülekandeprotokollide ja standardite abil luua läbipaistvuse ja usalduse ning seeläbi kontrollida ühendatud seadmeid ja nendes liikuvaid andmeid. Digitaalsetel tehnoloogiatel põhinevad rakendused on robotika, küber-füüsilised süsteemid ehk tööstuslik asjade internet, pilvandmetöötlus ja kõrgjõudlusega andmetöötlus, suurandmed ja analüütika, asjade internet, tehisintellekt, küberturvalisus, simulatsioon ja digitaalsed kaksikud, virtuaalne ja liitreaalsus, kihtlisandustootmine, 5G. Digitaliseerimise teekaardiga antakse hinnang digitaliseerimise investeeringuvajadustele, ajakavale, tasuvusajale, mõjule ettevõtja majandusnäitajatele ning pakutakse välja vähemalt ühe vajaliku lahenduse lähteülesanne. Hinnang antakse digitaliseerimise teekaardi vormis. Digitaliseerimise teekaart koostatakse ettevõtja ühe või mitme üksuse või kogu tarneahela kohta. Tarneahel võib koosneda ka mitmest erinevast ettevõtjast. Lähteülesandes on kirjeldatud, millise digitaalse tehnoloogia abil ja kuidas on võimalik muuta ettevõtte ärimudelit. Vajaliku tehnoloogia osas on esitatud lähteülesanne viisil, mis võimaldab ettevõttel küsida tehnoloogiate arendajatelt võrreldavaid hinnapakumisi. Digitaliseerimise teekaardi koostab projekti meeskond, kelleks on ettevõtte esindajatest ning ettevõttevälisest nõustajatest koosnev töögrupp. Meeskonda kuuluvatelt ettevõtte esindajatelt oodatakse ettevõtte ärimudeli, turgude ja klientide tundmist. Välisnõustajad on eksperdid tootmis- või teenindussektori protsesside ja tarneahelate korralduse ning digitaalsete tehnoloogiate kasutamise ja arendamise osas.

Määruse eelnõu § 4 sätestab, et rakendusasutus on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Toetuse taotlusi menetleb, väljamakseid teeb ja järelevalvet teostab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.

Määruse eelnõu § 5 sätestab, et vaide menetleja on rakendusasutus, kes lahendab vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras ning toimetab vaidemenetlusega seotud teave, dokumendid ja vaideotsuse vaide esitajale kätte elektrooniliselt.

2. peatükk Toetuse andmise alused

Määruse eelnõu § 6 käsitleb toetuse suurust ja omafinantseeringut. Määratakse, et maksimaalne toetussumma on 15 000 eurot projekti kohta. Toetussumma võtab arvesse digitaliseerimise teekaardi koostamise ajalist mahtu ning valdkonna konsultatsioonide turuhinda. Taotleja omafinantseering peab Tallinna ja Tartu linnades moodustama 50% projekti abikõlblikest kuludest, mis tähendab toetusmäära 50% projekti abikõlblikest kuludest. Väljaspool Tallinna ja Tartu linnu registreeritud ettevõtja omafinantseering peab olema 10% projekti abikõlblikest kuludest, mis tähendab toetusmäära 90% projekti abikõlblikest kuludest.

Vähese tähtsusega abi ülemmäär ettevõtja kohta kehtib sõltumata sellest, kas abi antakse täielikult või osaliselt kohaliku omavalitsuse üksuse, riigi või Euroopa Liidu vahenditest. VTA määruse alusel antud vähese tähtsusega abi ei tohi kumuleerida riigiabiga samade abikõlblike kulude osas, kui summeerimise tulemusel ületab abi osakaal üldises grupierandi määrukses või Euroopa Komisjoni otsustes sätestatud osakaalu või abisummat. Abi kumuleerimisel tuleb arvesse võtta ka põllumajandusliku vähese tähtsusega määruse (Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17)) või kalandusliku vähese tähtsusega abi määruse (Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.06.2014, lk 45–54)) alusel ettevõtjale antud vähese tähtsusega abi. Abi võib kumuleerida määruse nr 360/2012 (Komisjoni määrus (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13)) kohaselt antud vähese tähtsusega abiga kuni selles määrukses sätestatud abi ülemmääraneni.

Määruse eelnõu §-s 7 loetletakse toetatavad tegevused. Toetatakse digitaliseerimise teekaardi koostamist. Digitaliseerimise teekaart peab andma ülevaate ettevõtja ärimudelidest, tarneahelast ning tootmise või teenuse osutamise protsessist ja tooma välja hinnangu, milliseid kitsaskohti ja kuidas on võimalik lahendada digitaalsete tehnoloogiate abil. Välja peavad olema toodud hinnangud lahenduste maksumusele ja tasuvusajale ning mõjule ettevõtja ärimudelile ja majandustulemustele. Vähemalt ühe lahenduse kohta peab olema esitatud vajaliku arenduse lähteülesanne. Valminud digitaliseerimise teekaart peab olema eesti, inglise või vene keeles. Digitaliseerimise teekaart koostatakse ettevõtja või tarneahela, teenuse protsessi, tootmisüksuse või tootmisüksuste kohta. Tarneahel võib koosneda ka mitmest ettevõtjast, Digitaliseerimise teekaardi koostamise vajalikkus tuvastatakse esitatud taotlusdokumentide põhjal.

Määruse eelnõu § 8 sätestab, et abikõlblikud on ettevõtteväliste konsultantide poolt osutatud nõustamisteenuste kulud, mis on vajalikud digitaliseerimise teekaardi koostamiseks. Kulu on abikõlblik tingimusel, et taotluse esitamise hetkeks ei ole sõlmitud eelnevat digitaliseerimise teekaardi koostamise lepingut, vältimaks tühimõju. Abikõlblikud on kulud, mis on tehtud projekti abikõlblikkuse perioodil või hiljemalt 45 kalendripäeva jooksul pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu. Abikõlblikud tegevused peavad olema teostatud abikõlblikkuse perioodil, st neile ei kohaldu erinevalt abikõlblikest kuludest 45-päevane lisaperiood pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu. Samasse perioodi peab jääma ka digitaliseerimise teekaardi koostamise nõustamise lepingute sõlmimine väliskonsultantidega. Käibemaks abikõlblik ei ole. Abikõlblikud pole tehingud seotud isikute vahel. Eesmärgiga toetada tulemuste rakendamist regioonides, on abikõlblikud ainult need kulud, mille tulemit kasutatakse ettevõtja tegevuskohtades. Laiendamaks pakkujate ringi ning ettevõtjate võimalust valida endale sobiv ekspert, võib digitaliseerimise teekaardi ettevõtteväliseks nõustajaks olla nii Eestis kui ka välisriigis registreeritud äriühing. Kõik projekti raames tehtud kulud välja maksta toetuse saajale kuuluvalt pangakontolt.

Määruse eelnõu § 9 sätestatakse meetme ja projekti abikõlblikkuse periood. Meetme abikõlblikkuse periood algab 1.juunist 2020.aastal ja lõpeb 31.oktoobril 2023. aastal, projekti oma algab taotluse esitamises või taotluses märgitud hilisemast kuupäevast ning kestab kuni 6 kuud. Seejuures ei tohi taotleja alustada projektiga seotud tegevusi ega võtta kohustusi nimetatud tegevuste elluviimiseks enne taotluse esitamist rakendusüksusele. Taotlejal on

kohustus teostada elluviidavad toetatavad tegevused kuni 6 kuu jooksul toetuse taotluse rahuldamise otsuse tegemisest arvates. Projekti minimaalne periood on kehtestatud tagamaks projektide piisav põhjalikkus ning võimaldamaks rakendusüksusel tegevuste elluviimist kontrollida vastavalt esitatud projekti ajakavale ja tegevustele. Kui taotleja viib projekti kiiremini ellu, siis on võimalik aruanne varem esitada ja toetus kiiremini kätte saada, aruande esitamise tähtajani ei pea ootama.

3. peatükk Toetuse taotlemine ning taotluste menetlemine

Määruse eelnõu §-s 10 on näidatud taotluste esitamise kord. Toetust taotletakse, kuni eelarvelisi vahendeid jätkub. Meede on avatud jooksvaks taotlemiseks kuna ettevõtete valmisolek koostada digitaliseerimise teekaart on erinev. Võimalus toetuse taotlemisele peab olema avatud siis kui ettevõtetal see valmisolek tekib.

Määruse eelnõu § 11 sätestab taotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded. Kuna toetus on suunatud Eestis tegutsevatele ettevõtjatele ning rakendusüksus kasutab pakkujate kvalifitseerimisel Eesti äriregistrile esitatud majandusaasta aruannetes sisalduvat teavet, siis on vajalik, et taotleja on Eesti äriregistris registreeritud äriühing või füüsilisest isikust ettevõtja.. Toetus on suunatud tegutsevale ettevõttele, kellel on välja arenenud tootmisprotsess, teenuste osutamise protsess, tarneahel ning võimekus ellu viia digitaliseerimisalaseid investeeringuid. Sellest tulenevalt peab tühimõju vältimiseks taotleja taotletava taotluse esitamisele vahetult eelneva ja avaldatud kahe majandusaasta keskmine müügitulu vastavalt äriregistrile esitatud majandusaasta aruannetele Eestis olema vähemalt 200 000 eurot. Kui ettevõttele pole aasta alguses vahetult eelneva aasta majandusaasta aruannet veel esitatud, siis vaadatakse eelmise ja üle-eelmise aasta majandusaasta aruandeid. Taotleja maksu- või maksevõlg koos intressidega ei tohi olla suurem kui 100 eurot või peab see olema ajatatud. Maksuvõla ajatamise korral peavad maksud olema tasutud ajakava kohaselt. Samuti peavad täidetud olema varasemad toetuse tagasimakse nõuded, kui neid on ettevõtjale esitatud. Taotlejal peavad olema tähtaegselt esitatud maksudeklaratsioonid. Taotleja peab olema tegutsev ettevõtte, kelle suhtes ei ole algatatud likvideerimis-, sundlõpetamis- või pankrotimenetlust. Omafinantseeringu olemasolu kinnitab taotleja oma allkirjaga. Taotleja või tema üle valitsevat mõju omava isiku suhtes ei tohi olla algatatud likvideerimis-, sundlõpetamis- või pankrotimenetlust ega tehtud pankrotiotsust. Ka peab taotleja omakapital vastama äriseadustikus nõutule. Nende nõuetega välistatakse toetus jätkusuutmatutele ettevõtjatele. Tagamaks toetuse sihipärane kasutamine, ei anta toetust ettevõtjale, keda on karistatud määruses viidatud ühe või mitme majanduskuriteo eest. Tegevused, millele toetust taotletakse, ei tohi olla alanud enne taotluse esitamist. Toetust ei anta tegevusele, millele on juba varem teistest meetmetest toetust eraldatud.

Taotluse osas seab määrus järgmised tingimused: taotlus koosneb taotlusvormist, projekti eelarvest ning ettevõtteväliste nõustajate hinnapakumistest. Tagamaks projekti kvaliteeti, peab taotleja välja tooma projekti meeskonna liikmed ning nende ülesanded, samuti teabe ettevõtteväliste nõustajate varasema sarnase kogemuse kohta. Vajalik on teabe lisamine vähemalt ühe varasemalt läbi viidud projekti kohta, mis näitab võimekust täita oma ülesandeid meeskonnas. Juhul kui ühe ettevõtjavälise nõustaja teenuse maksumus ilma käibemaksuta on võrdne või suurem kui 20 000 eurot, tuleb selle teenuse kohta esitada vähemalt 3 sõltumatut ja võrreldavat hinnapakumist. Taotlusele peab olema lisatud nõutud kinnitus.

Lisaks määruses sätestatud tingimustele peab taotleja täitma Euroopa Liidu otsekohalduvatest aktidest tulenevaid tingimusi. Üldises grupierandi määruses on sätestatud Covid-19 viiruse levikuga seoses ajutine leevendus. Erandina kohaldatakse üldist grupierandi määrust siiski

ettevõtjate suhtes, kes ei olnud 31. detsembri 2019. aasta seisuga raskustes, kuid sattusid raskustesse ajavahemikul 1. jaanuarist 2020 kuni 30. juunini 2021. Seisuga 31.12.2019 raskustes olemise kontroll on tavapärane ja toimub üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 alusel. VKE puhul peab omakapital moodustama vähemalt poole osa- või aktsiakapitalist, taotleja suhtes ei tohi olla algatatud maksujõuetusmenetlust või ta ei tohi vastata maksujõuetusmenetluse tingimustele või kui taotleja on saanud päästmisabi ja ei ole laenu veel tagasi maksnud või garantiid lõpetanud, või on saanud ümberkorraldusabi ning ettevõtja suhtes kohaldatakse jätkuvalt ümberkorralduskava. Suurettevõtja on raskustes, kui kahe viimase aasta jooksul on tema arvestuslik finantsvõimendus olnud suurem kui 7,5 ja ettevõtte EBITDA suhe intressimaksete kattevarasse on olnud alla 1. Samuti kehtivad suurettevõtja suhtes ülalnimetatud maksujõuetusmenetluse (millele Eesti õiguses vastab pankrotimenetlus) ja päästimisabi või ümberkorraldusabi nõuded. Kui üks tingimustest ei ole täidetud, on taotleja raskustes olev ettevõtja ja ei vasta toetuse saamise nõuetele. Seoses Covid-19 viiruse levikuga VTA andmisel taotleja raskustes olemist ei kontrollita.

Määruse eelnõu § 12 käsitleb taotluste menetlemist. Lõikes 2 on taotluse menetlemise tähtjaks kuni 20 tööpäeva alates taotluse esitamisest. Kui taotlus ei vasta kehtestatud nõuetele või on vajalik täiendav teave projekti kohta, on rakendusüksusel õigus nõuda taotluse vastavusse viimist kehtestatud nõuetega, täiendava dokumentatsiooni esitamist või muudatuste tegemist taotluse andmetes kuni 10 tööpäeva jooksul arvates vastava nõude esitamisest. Taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb antud aja võrra. Taotluse osas, mis ei vasta nõuetele ning mida ei viida tähtjaks nõuetega vastavusse, teeb rakendusüksus mitterahuldamise otsuse ja teavitab otsusest taotlejat. Menetlemine toimub taotluste esitamise järjekorras. Taotlemist puudutavad dokumendid avaldab rakendusüksus oma veebilehel hiljemalt taotlemisest teavitamise hetkeks.

Määruse eelnõu § 13 käsitleb taotluse rahuldamise otsuse muutmist ja kehtetuks tunnistamist. Toetuse saaja võib ühekordselt taotleda projekti abikõlbliku perioodi pikendamist kuni 6 kuu võrra. Rakendusüksusel on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui soovitatav muudatus ületab projekti abikõlblikkuse perioodi või oodatavate tulemuste saavutamine pole realistlik. Rakendusüksus võib rahuldamise otsust põhjendatud juhtudel muuta, tehes seda 20 tööpäeva jooksul, kui asjaolud rakendusüksusele teatavaks saavad. Samuti on välja toodud tingimused, millisel juhul rakendusüksus tunnistab toetuse rahuldamise otsuse osaliselt või täielikult kehtetuks.

4. peatükk Aruannete esitamine, toetuse maksmine, toetuse saaja ning rakendusüksuse õigused ja kohustused ning toetuse tagastamise alused

Määruse eelnõu § 14 käsitleb aruande esitamist ja toetuse maksmist. Projekti aruande esitab toetuse saaja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tähtaegadel. Toetuse saaja esitab projekti aruande ning maksetaotluse hiljemalt 45 päeva jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu rakendusüksuse e-teeninduse kaudu digiallkirjastatuna. Aruandevormid (rakendusdokumendid) kehtestab rakendusüksus ja avalikustab aruandevormid ning esitatavad andmed oma veebilehel. Rakendusüksus kinnitab või lükkab aruande tagasi hiljemalt 20 tööpäeva jooksul alates selle registreerimisest. Kui aruande kontrollimisel avastatakse ebatäpsusi, teatatakse sellest viivitamata toetuse saajale ja määratakse tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks. Puuduste kõrvaldamiseks antakse aega kuni kümme tööpäeva, mille võrra pikeneb menetlemise tähtaeg. Toetus makstakse välja toetuse saajale pärast projekti aruande esitamist, Kui maksetaotluse menetlemisel avastatakse ebatäpsusi, teatatakse sellest viivitamatult toetuse saajale ja määratakse puuduste kõrvaldamiseks kuni 10-tööpäevane tähtaeg. Maksetaotluse saamisel kontrollib rakendusüksus kulude abikõlblikkust, kulude eest

tasumist omafinantseeringu ulatuses ning maksetaotluse ja sellega esitatud dokumentide nõuetele vastavust. Rakendusüksus võib teha toetuse maksmisest keeldumise otsuse juhul, kui esitatud maksetaotlus, kulu- või maksedokumentid ei vasta ettenähtud nõuetele või kui esitatud kuludokumentid ei vasta toetuse taotluse eelarves esitatud projekti tegevusele ja eesmärgile.

Määruse eelnõu § 15 reguleerib aruande ja maksetaotluse puuduste kõrvaldamise tähtaega. Kui aruande või maksetaotluse menetlemisel avastatakse ebatäpsusi, siis teavitatakse sellest viivitamata toetuse saajat ja määratakse puuduste kõrvaldamiseks kuni 10-tööpäevane tähtaeg, sealjuures pikeneb aruande menetlemise tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks antud aja võrra. Ekspertide kasutamise korral pikeneb aruande menetlemise tähtaeg ekspertiisi teostamiseks kuluva aja võrra. Eksperdi kasutamisest teavitab rakendusüksus taotlejat viivitamata.

Määruse eelnõu §-d 16 reguleerib toetuse saaja kohustusi. Toetuse saaja kohustub pidama eraldi raamatupidamisarvestust toetuse ning omafinantseeringu kasutamise kohta, eristama selgelt oma raamatupidamises toetatava projekti kulusid ja neid kajastavaid kulu- ja maksedokumente oma muudest kuludest ning kulu- ja maksedokumentidest ning säilitama taotluse ja projekti teostamisega seonduvat dokumentatsiooni ning materjale kümme aastat.

Määruse eelnõu § 17 määravad rakendusüksuse kohustused. Rakendusüksus kohustub taotlejat nõustama projektiga seotud küsimustes. Rakendusüksusel on õigus lõpetada toetuse väljamaksmine, kui toetuse saaja majanduslik olukord on halvenenud määral, mis ohustab toetuse kasutamist või projekti täitmist. Rakendusüksuse kohustub teavitama toetuse saajaid kohe, kui on toimunud muudatused toetuse kasutamist reguleerivates dokumentides, mitte avaldama taotlejate ja taotluste kohta menetluse käigus saadud infot ega dokumente ning säilitama toetuse andmisega seotud dokumente kümme aastat alates viimasest abi andmisest ehk määruse alusel sõlmitud toetuslepingu sõlmimisest. Toetuse tagasinõudmisel peab rakendusüksus esitama vastavas otsuses tagasinõudmise aluse, tagasinõutava summa, otsuse täitmise tähtaja ja muu otsusega seotud olulise teabe. Lisaks kohustub rakendusüksus toetuse tagastamisest laekuvaid vahendeid kasutama vaid määruse alusel uute taotluste finantseerimiseks.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vähese tähtsusega abi puudutavad sätted on Euroopa Liidu vastava regulatsiooniga kooskõlas ning nende loetelu on esitatud 1.peatükis. Eelnõu vastab riigiabi määrusele 651/2014 mõistes Euroopa Liidu otsekohalduvatele aktidele, selgitus on toodud seletuskirja § 11 käsitlevas lõigus.

4. Määruse mõjud

Määrus mõjutab positiivselt ettevõtluse arengut lisandväärtuse kasvu kaudu Eesti majanduses. Kuna toetus on suunatud tegutsevate ettevõtjate konkurentsivõime tõstmiseks üle Eesti, mõjutab eelnõu positiivselt ka regionaalarengut. Eelnõu mõjutab ettevõtjaid, kel on võimekus või plaan teha investeeringuid materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse. Eelnõu aitab kaasa immateriaalse ja materiaalse põhivara investeeringute kasvule.

Määruse eelnõu sihtgruppi moodustavad vähemalt kaks aastat tegutsenud ettevõtted, kelle müügitulu kahel viimasel majandusaastal on olnud vähemalt 200 000 eurot. Sihtgruppi kuuluvad kõik Eesti ettevõtjad. Samas ei näita sihtrühma kogusuurus seda, kui suur osa ettevõtjatest näeb kitsaskohana digitaliseerimise alast vähest teadlikkust. Tuginedes

maakondlike arenduskeskuste läbiviidud kaardistustele, on selliseid ettevõtjaid siiski piisavalt, mistõttu on ka vastav meede asjakohane ja vajalik.

Määruse eelnõu panustab kaudselt lisandväärtuse ja tootlikkuse kasvatamisse, samuti täiendab olemasolevaid ettevõtluse tugimeetmeid, pakkudes ettevõtjatele tuge digipöörde teostamisel, teadlikkuse suurendamisel digitaalsete tehnoloogiate kasutamise osas ning üleminuekul innovatiivsetele ärimudelitele. Need on valdkonnad, mida olemasolevad meetmed ei kata. Digitaliseerimise teekaardil välja toodud kitsaskohtade kõrvaldamiseks on ettevõtjal võimalik jätkata digitaalsete innovatsioonikeskuste programmis, taotleda erinevaid toetusi ja SA Kredex käendusi ning laene, osaleda ettevõtja arenguprogrammis või tellida vajalik digitaalse tehnoloogia arendus. Ettevõttevälistel nõustajatel on aga võimalus taotleda tootearenduse toetust. Digitaliseerimise teekaardi koostamine pole eeldus teiste toetuste saamiseks. Digitaliseerimise teekaardi alusel saavad ettevõtted edaspidi teha digipöörde teostamiseks ja lisandväärtuse suurendamiseks vajalikke läbimõeldud investeeringuid.

Määruse eelnõu jõustumine mõjutab positiivselt regionaalarengut, kuna ettevõtted paiknevad üle Eesti. Lisandväärtuse kasv kaasnevate investeeringute kaudu suurendab ettevõtjate konkurentsivõimet ning loob eeldused kõrgema lisandväärtusega töökohtade tekkeks ka väljaspool Tallinna ja Tartut ning neid ümbritsevaid omavalitsusi. Ülejäänud läbivaid teemasid määrus ei puuduta.

5. Määruse eelnõu rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja rakendamise eeldatavad tulud

Toetuse taotlusi menetleb, väljamakseid teeb ja järelevalvet teostab rakendusüksus. Määruse rakendamiseks vajalikud vahendid 1.5 miljonit eurot eraldatakse rakendusüksusele struktuuritoetusest. Tulud tulenevad toetust saanud ettevõtjate teadlikkuse kasvust, mis viib kaasnevate investeeringuteni ning kõrgema lisandväärtusega töökohtade loomiseni, mis pikaajaliselt mõjutab riigi maksulaekumisi positiivselt.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja Riigi Tugiteenuste Keskusele ja arvamuse avaldamiseks Eesti Tööandjate Keskliidule ning Eesti Kaubandus-Tööstuskojale eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Kooskõlastuse käigus laekunud märkused ja nendega arvestamise tabel lisatakse seletuskirjale.

ⁱ <https://www.pwc.nl/en/assets/documents/pwc-industrie-4-0.pdf>,
https://www.bcg.com/publications/2015/engineered_products_project_business_industry_4_future_productivity_growth_manufacturing_industries

ⁱⁱ <https://www.eib.org/en/publications/who-is-prepared-for-the-new-digital-age>

ⁱⁱⁱ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/scoreboard/estonia>